

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/330/23
Rady Gminy Dygowo
z dnia 26 stycznia 2023 roku

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DYGOWO
NA LATA 2023 - 2025**

2023

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP.....	3
II.	REGULACJE PRAWNE PROGRAMU	5
III.	CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	7
3.1	POŁOŻENIE GMINY.....	7
3.2	WARUNKI DEMOGRAFICZNE	8
3.3	RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	10
3.4	EDUKACJA	12
3.5	ALKOHOLIZM I PRZEMOC	14
3.6	OCHRONA ZDROWIA	16
3.7	POMOC SPOŁECZNA	17
3.8	ANALIZA SWOT	26
IV.	REALIZACJA PROGRAMU	29
4.1	ADRESACI PROGRAMU	29
4.2	REALIZATORZY PROGRAMU	29
4.3	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	30
V.	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY.....	32
5.1	CEL GŁÓWNY	32
5.2	CELE SZCZEGÓŁOWE	33
VI.	OCENA REALIZACJI PROGRAMU	34
6.1	MONITORING I EWALUACJA	34
6.2	PRZEWIDYWANE EFEKTY	35
VII.	ZAKOŃCZENIE	35

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2023-2025 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo.¹ Istnieje wiele definicji „rodziny”. Z. Zaborowski określa, że „rodzina to grupa naturalna oparta na związkach krwi, małżeństwa lub adopcji”.² Według Leona Dyczewskiego „rodzina jest podstawowym środowiskiem biologicznego i duchowego rozwoju człowieka.”³ Z kolei Jan Paweł II pisze, że „rodzina jest wspólnotą osób, najmniejszą komórką społeczną, a jako taka jest instytucją podstawową dla życia każdego społeczeństwa”⁴.

Niewątpliwie Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Współczesna rodzina, poddawana presji czynników wewnętrznych i zewnętrznych często przestaje prawidłowo funkcjonować. Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Dlatego też, wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, Warszawa 1995, s. 137

² Z. Zaborowski, Rodzina jako grupa społeczno – wychowawcza, Warszawa 1980, s. 14

³ L. Dyczewski, Rodzina, społeczeństwo, państwo, Lublin 1994, s. 11

⁴ Jan Paweł II, *List do rodzin*, Częstochowa 1994, s. 17.

środowiska. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Ponadto rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dygowo na lata 2023-2025 to koncepcja polityki społecznej, która ma na celu podniesienie jakości pomocy i integrację działań instytucji samorządowych na rzecz rodzin zamieszkujących gminę Dygowo.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowe działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu.

II. REGULACJE PRAWNE PROGRAMU

Podstawą prawną do realizacji niniejszego dokumentu jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 wyżej wymienionej ustawy do zadań własnych gminy należy:

1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie

w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:

a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,

b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

3.1 Położenie gminy

Gmina Dygowo leży w północno-zachodniej części Pomorza Środkowego, w dorzeczu rzeki Parsęty, 12 km od Morza Bałtyckiego i Kołobrzegu. Gmina obejmuje powierzchnię 128,5 km², zamieszkiwaną przez 5295 osób. W strukturze gminy znajdują się z 22 jednostki osadnicze, na które składają się miejscowość Dygowo – będąca siedzibą władz gminy – oraz 17 sołectw: Bardy, Czernin, Dębogard, Gąskowo, Jazy, Kłopotowo, Łykowo, Miechęcino, Piotrowice, Pustary, Skoczów, Stojkowo, Stramniczka, Świelubie, Włóścibórz i Wrzosowo. Najliczniej zamieszkiwanymi sołectwami gminy, poza Dygowem (1588 osób), są: Wrzosowo (706 osób), Czernin (375 osób) i Gąskowo (328 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Stramniczka (51 osób).

Większość instytucji została zlokalizowana w miejscowości Dygowo, która stanowi gminny ośrodek administracyjny, gospodarczy i usługowy z siedzibą Urzędu Gminy. W gminie są trzy szkoły na poziomie szkolnictwa podstawowego. Na terenie gminy znajduje się Bank Spółdzielczy, Posterunek Policji, pięć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, Urząd Pocztowy, dwa Ośrodki Zdrowia, jeden gabinet stomatologiczny, dwa punkty apteczne, 2 parafie rzymskokatolickie z kościołami filialnymi, dwa Domy Pomocy Społecznej.

W gminie Dygowo w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 560 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 476 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 42 nowe podmioty, a 26 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2021 najwięcej (59) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (30) w roku 2020. W tym samym okresie najwięcej (51) podmiotów wykreślono z rejestru

REGON w 2014 roku, najmniej (21) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Dygowo najwięcej (26) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (545) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 4,6% (26) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 31,1% (174) podmiotów, a 64,3% (360) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Dygowo najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (27.1%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22.7%)⁵. Mimo dość licznie prowadzonej działalności gospodarczej dominującą dziedziną gospodarki jest rolnictwo.

3.2. Warunki demograficzne

Na koniec 2022r. gmina Dygowo miała 5295 mieszkańców, w tym 2 676 kobiety, które stanowiły 50,5% ogółu ludności. W latach 2019-2022 zmalała liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Natomiast w tym okresie wzrastała liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

⁵ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Dygowo

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	907	897	869	861
liczba osób w wieku produkcyjnym	3467	3440	3387	3350
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1015	1036	1061	1084
Ogółem	5389	5373	5317	5295

Źródło: Urząd Gminy Dygowo.

Sytuację demograficzną gminy kształtuje także liczba urodzeń, zgonów i migracji. Od 2019 roku występuje spadek liczby urodzeń i waha się liczba zgonów. Zauważalnym jest jednak, że na terenie gminy, liczba zgonów jest większa niż liczba urodzeń. Ponadto rośnie liczba migracji.

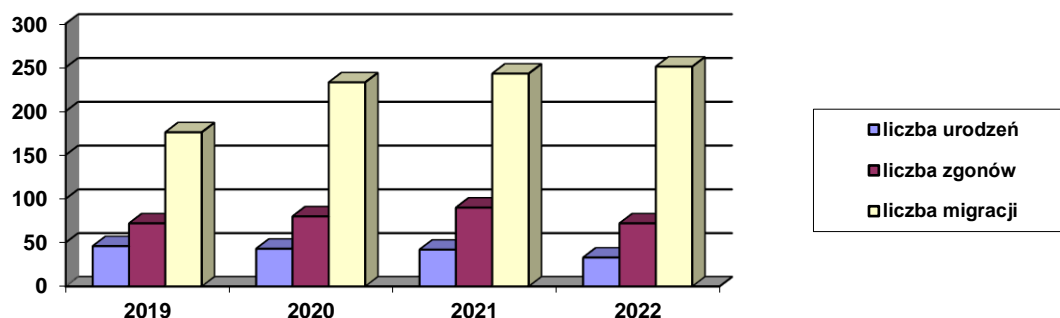
Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 2. Ruch ludności gminy w latach 2019 – 2022

	2019	2020	2021	2022
Liczba urodzeń	46	43	42	33
Liczba zgonów	72	80	90	72
Liczba migracji	176	233	243	251

Źródło: Urząd Gminy w Dygowie

Wykres 1. Ruch ludności gminy w latach 2019 - 2022

Źródło: Urząd Gminy w Dygowie

Powyższe dane wskazują, że należy zwrócić uwagę na bardzo istotną kwestię migracji. Od 2019 roku nadal trwa wzrost migracji ludności.

3.3. Rynek pracy i bezrobocie

W Gminie Dygowo bezrobocie w latach pandemii znacznie wzrosło. Dopiero w 2022 roku liczba osób bezrobotnych zaczęła spadać. Świadczą o tym dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu. Dokładne dane dotyczące liczby bezrobotnych, z podziałem na kobiety i mężczyzn oraz liczby osób z prawem do zasiłku na przestrzeni 4 lat obrazuje Tabela 3.

Tabela 3. Zmiany w poziomie bezrobocia w Gminie Dygowo

Wyszczególnienie	Grudzień 2019	Grudzień 2020	Grudzień 2021	Grudzień 2022
Liczba bezrobotnych, w tym:	20	103	94	38

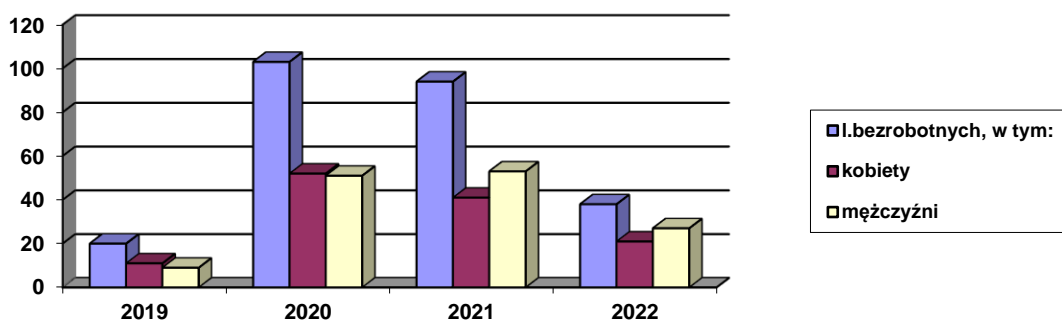
Kobiety	11	52	41	21
Z prawem do zasiłku, w tym:	4	23	15	11
Kobiety	2	16	7	8

Źródło: <https://pupkolobrzeg.finn.pl/bipkod/28914235>

Ponadto zaobserwować można, że w grudniu 2019 i 2020 było więcej bezrobotnych kobiet, natomiast w grudniu 2021 i 2022 było więcej bezrobotnych mężczyzn.

Poniższy wykres przedstawia strukturę bezrobocia w gminie w latach 2019 – 2022.

Wykres 2. Struktura bezrobocia w gminie w latach 2019 – 2022

Źródło: PUP w Kołobrzegu

3.4. Edukacja

Na terenie Gminy Dygowo znajdują się następujące szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza, 78 – 113 Dygowo, ul. Kolejowa 10
- Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza, 78 – 114 Wrzosowo 55
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego, 78 – 113 Dygowo, Czernin 29 .

W wyżej wymienionych szkołach funkcjonują również Oddziały Przedszkolne

Liczbę dzieci uczęszczających do szkół na terenie Gminy Dygowo na przestrzeni 3 ostatnich lat szkolnych spada. Obrazuje to Tabela 4.

Tabela 4. Liczba uczniów uczęszczających do szkół (z oddziałami przedszkolnymi) na terenie Gminy Dygowo w latach 2019 - 2022

Rok szkolny	2019-2020	2020-2021	2021-2022
SP Dygowo	239	231	240
SP Wrzosowo	181	185	186
SP Czernin	144	134	118
Łącznie	564	550	544

Źródło: Urząd Gminy w Dygowie

Kadra pedagogiczna w placówkach oświatowych liczy aktualnie 81 osób. W każdej szkole zatrudniony jest pedagog, logopeda i psycholog. Pozostali pracownicy szkół to 23 osoby administracji i obsługi.

Na terenie gminy we wszystkich szkołach prowadzone jest dożywianie uczniów. Istnieje możliwość wykupienia posiłków we własnym zakresie przez

rodziców, jak i możliwość skorzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. GOPS może przyznać pomoc w formie posiłku dla dzieci w szkole zgodnie z kryteriami dochodowymi. Ponadto Rada Gminy w Dygowie w dniu 05 grudnia 2018 roku ustanowiła program osłonowy w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023. W 2022 roku z posiłków w szkołach korzystało 19 uczniów z terenu gminy finansowanych przez GOPS.

Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy wynika, że szkoły realizują różnorodne projekty. Najczęściej są to: SKS, "Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa". W 2021 roku w ramach programu zakupiono 258 książek oraz regały biblioteczne.

Ponadto wszystkie szkoły z terenu gminy Dygowo brały udział w unijnym Programie dla szkół, który jest realizowany przy współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa. Jest to program edukacyjny, dzięki któremu, w atrakcyjny sposób, dzieci uczą się zasad zdrowego odżywiania, regularnie spożywając w szkole dostarczane im owoce i warzywa oraz mleko i produkty mleczne oraz realizując w ramach Programu działania edukacyjne. Kolejny program to „Laboratoria Przyszłości”. Jest to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, której celem jest budowanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów.

Kontynuacja kształcenia na wyższym szczeblu edukacji, w tym kształcenie ustawiczne (kursy doskonalące, podnoszenie kwalifikacji) odbywa się już poza terenem gminy.

Na terenie gminy działają również świetlice wiejskie w miejscowościach: Gąskowo, Wrzosowo, Dygowo, Dębogard, Bardy, Piotrowice, Świelubie, Pustary,

Jazy, Czernin, Stojkowo, Kłopotowo, Włóscibórz i Skoczów. W świetlicach organizowane są różnorodne zajęcia, w tym edukacyjne, dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Zajęcia dostosowywane są do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców. Część miejscowości posiada tzw. „miejsca spotkań”, gdzie mieszkańcy na powietrzu mają do dyspozycji ławeczki, stoły, miejsca do grillowania.

3.5. Alkoholizm i przemoc w rodzinie

Gmina Dygowo podejmuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na terenie gminy działa Punkt Wspierania Rodziny, w szczególności Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zaobserwować można wahania w liczbie rodzin objętych pomocą przez Punkt Wspierania Rodziny. Wśród osób zgłaszających się do Punktów są osoby dotknięte problemem uzależnień, przemocy domowej jak i osoby nieuzależnione.

Tabela 5. Liczba konsultacji udzielonych przez specjalistów zatrudnionych w Punktach Konsultacyjnych

Wparcie udzielone przez:	2019	2020	2021	2022
Terapeutę ds. uzależnień	140	74	96	99
Psychologa	109	75	123	222
Doradcę rodzinnego - pedagoga	40	152	130	186

Dane Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Z pomocy punktu konsultacyjnego mogą korzystać również osoby, których dotyczy problem przemocy w rodzinie. Skala tego problemu jest trudna do określenia ze względu na "wstydlivość tematu".

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dygowie wynika, iż liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie od 2020 roku spada.

Tabela 6. Informacja na temat działań Zespołu Interdyscyplinarnego

	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	10	11	10	8

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

W latach 2019 - 2022 wahała się liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu. Kształtowała się ona w sposób następujący:

Tabela 7. Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu

	2019	2020	2021	2022
Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu	2	4	1	0
w tym kobiety	-	-	-	-
w tym mężczyźni	2	4	1	-
w tym nieletni	-	-	-	-

Dane: Posterunek Policji w Dygowie

W 2022 roku w gminie Dygowo było 13 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

W 2022 roku do GKRPA w Dygowie wpłynęło 8 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym mieszkańców z terenu gminy. GKRPA w Dygowie podjęła decyzję o skierowaniu 2 wniosków do Sądu Rejonowego w Kołobrzegu o przymusowe leczenie odwykowe. Przeprowadzono 1 badanie biegłych w celu zdiagnozowania problemu alkoholowego.

3.6. Ochrona zdrowia

W styczniu 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła, że w chińskim Wuhan występuje tajemnicze zapalenie płuc związane z zakażeniem niepoznanym dotąd koronawirusem, w lutym 2020 roku WHO nazwała nową chorobę zakaźną wywołaną przez nowo poznanego koronawirusa, COVID-19 (ang. coronavirus disease 2019), a w marcu ogłoszono pandemię COVID-19 w Polsce i na świecie. Wprowadzono obostrzenia, odwołano imprezy masowe oraz zamknięto szkoły, w których następnie wprowadzono naukę zdalną. Również większość zakładów pracy wprowadziło pracę hybrydową. W grudniu 2020 roku ruszyły pierwsze szczepienia przeciw COVID-19. Praktycznie cały 2020 rok i większość 2021 roku zdominowane były przez problemy związane z pandemią. Izolacja ludzi, lęk przed zakażeniem, spowodowały zmianę problemów w rodzinach oraz konieczność dostosowania pracy np. poradnictwo telefoniczne przez specjalistów (psycholog, pedagog, terapeuta uzależnień, pracownika socjalnego). Ponadto rozpoczęto program szczepień przeciwko COVID-19, gdzie na terenie gminy Dygowo bardzo zaangażowały się dwie prywatne praktyki lekarskie.

Dodatkowo w gminie funkcjonuje lekarz stomatolog oraz działają także dwa punkty apteczne.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zakłady opieki zdrowotnej i punkty apteczne w gminie w 2022 roku

Nazwa placówki	Adres
Prywatna Praktyka Lekarska Lek. med. Krystyna Woźniak	78-113 Dygowo ul. Zielona 4
Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Lek. med. Jacek Zaleski	78 – 114 Wrzosowo 54 a
Indywidualna Praktyka Lekarska Lek. stomatolog Grażyna Rozwód	78 – 113 Dygowo, ul. Kołobrzaska 28
Punkt Apteczny „Apteki Staromiejskiej w Trzebiatowie”	78 – 113 Dygowo, ul. Kolejowa 2
Punkt Apteczny „Pigułka”	78 – 114 Wrzosowo 54a

Zródło: opracowanie własne

3.7. Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać.

Instytucją polityki społecznej państwa realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie jest jednostką organizacyjną gminy Dygowo, powołany Uchwałą Rady Gminy. Terenem działania jest obszar Gminy Dygowo.

Dane szczegółowe na temat zatrudnienia w Ośrodku oraz poziom wykształcenia zatrudnionych osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Zatrudnienie w GOPS Dygowo na koniec 2022r.

Rodzaj stanowiska	Liczba etatów
Kierownik	1
Pracownicy socjalni	3
Asystent rodziny	1
Pracownik wykonujący usługi opiekuńcze	1
Pozostali pracownicy	5

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 10. Wykształcenie w GOPS na koniec 2022r.

Wykształcenie, dodatkowe kwalifikacje, i zainteresowania w tym zakresie		Liczba osób
Wyższe kierunkowe		9
Wyższe niekierunkowe		-
Średnie kierunkowe		1
Średnie niekierunkowe		1
Dodatkowe kwalifikacje	Specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
	Specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	2

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Z końcem 2022 roku 9 pracowników posiadało wykształcenie wyższe kierunkowe. Wykształcenie średnie miały 2 osoby. Kierownik miał specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny miał również 1 pracownik. Ponadto w Ośrodku zatrudnione były osoby na umowę zlecenie jako opiekunki i asystenci rodziny.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina ponosi wydatki związane z pobytem dzieci umieszczonych

w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Wydatki Gminy Dygowo w tym zakresie obrazuje tabela nr 11.

Tabela 11. Wydatki Gminy Dygowo za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Wydatki Gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	89.025,82	61.381,47	66.933,92	62.659,96

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W 2022 roku zatrudniony był asystent rodziny na umowę o pracę (od maja przebywał na zwolnieniu lekarskim) oraz dwóch asystentów rodziny na umowę – zlecenie. Asystenci skierowani byli do 7 rodzin. Czas pracy asystenta dostosowywany był do faktycznych potrzeb danej rodziny.

W 6 rodzinach asystent zakończył pracę, w tym: w dwóch rodzinach ze względu na zaprzestanie współpracy ze strony rodziny, w trzech ze względu na osiągnięcie celów, a jedna rodzina zmieniła miejsce zamieszkania.

W 2022 jedno dziecko, w wyniku interwencji policji zostało umieszczone w pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Nie jest

możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy proponując rodzinie wsparcie. Jeżeli jednak rodzina odmawia pomocy, konieczne jest zawiadomienie sądu opiekuńczego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania. Natomiast w przypadku zmiany miejsca zamieszkania rodziny, powiadamia się o tym fakcie Ośrodek właściwy miejscowo.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania własne gminy i zlecone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspakajania swych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza dla osób, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę. Zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym. Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Celem polityki społecznej jest wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia. Instytucje państwowe i samorządowe pełnią wobec klientów jedynie rolę pomocniczą.

Szczegółowe dane wydatkowane na świadczenia w latach 2019 - 2022 przez GOPS przedstawia tabela 12.

Tabela 12. Środki finansowe wykorzystane na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2019 – 2022

	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Środki finansowe (w zł) ogółem	631.315,98	617.349,80	640.854,62	785.133,04

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Wysokość środków finansowych przekazywanych na potrzeby mieszkańców gminy wahały się w latach 2019 – 2021, natomiast w 2022 roku znacznie wzrosły.

W latach 2019 – 2022 sukcesywnie zmniejszała się liczba świadczeniobiorców z pomocy społecznej.

Tabela 13 przedstawia liczbę mieszkańców korzystających z pomocy finansowej Ośrodka.

Tabela 13. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2019 - 2022

	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	120	103	94	86
Liczba rodzin	105	87	74	67
Liczba osób w rodzinie	193	156	154	142

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Biorąc pod uwagę powody przyznawania pomocy społecznej w 2022 roku najczęstszą przyczyną otrzymania pomocy w gminie było ubóstwo – 44 rodziny i długotrwałą lub ciężką chorobą – 40 rodzin, kolejne:

- niepełnosprawność – 30;
- bezrobocie – 13 rodzin;

- z powodu alkoholizmu – 11;
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 8 rodzin;
- potrzeby ochrony macierzyńskiej – 5;
- bezdomności;
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego - 1.

Powyższe dane obrazuje Tabela 14.

Tabela 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w 2022 roku.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin w 2022
Ubóstwo	44
Bezdomność	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5
Bezrobocie	13
Niepelnosprawność	30
Długotrwała lub ciężka choroba	40
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8
Alkoholizm	11
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek udzielał pomocy mieszkańcom z terenu gminy nie tylko finansowo, ale również w innych formach.

Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Formy pomocy udzielanej przez GOPS w latach 2019 – 2022

Formy pomocy	I. osób, którym przyznano pomoc decyzją administracyjną lub informacją				Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinie			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Finansowa	120	103	94	86	105	87	74	67	193	156	154	142
Rzeczowa	69	56	59	40	50	40	42	28	120	83	92	72
Praca socjalna	-	-	-	-	160	58	33	49	302	138	78	13
Schronienie	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Usługi opiekuńcze	17	12	17	16	17	12	17	16	18	12	19	21
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skierowanie do DPS	-	2	5	4	-	2	5	4	-	2	5	4
Dodatki osłonowe	-	-	-	626	-	-	-	626	-	-	-	-
Dodatki węglowe	-	-	-	387	-	-	-	387	-	-	-	-
Dodatki dla gospodarstw domowych	-	-	-	445	-	-	-	445	-	-	-	-
Pomoc dla uchodźców z Ukrainy	-	-	-	61	-	-	-	61	-	-	-	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek w związku z realizowanymi zadaniami wypłacał mieszkańcom gminy pomoc w formie świadczenia alimentacyjnego. Pomoc ta była udzielana w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Świadczenia alimentacyjne przyznanych w gminie w latach 2019 - 2022

	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	14	18	12	13

Liczba wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	251	236	250	276
Wysokość świadczeń alimentacyjnych(w zł)	110,570	111.920	114.169	124.843

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Zaobserwować można wahanie się liczby rodzin, którym wypłacono świadczenia i wypłaconych świadczeń. Natomiast wzrosła kwota wydatkowanych na ten cel środków finansowych, co spowodowane jest wzrostem zasądanych alimentów.

Kolejną formą wsparcia finansowego przez Ośrodek są świadczenia rodzinne w skład których wchodzi: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Wartość świadczeń rodzinnych wyniosła w 2019 roku – 1.354.956 zł, w 2020 roku – 1.572.589zł , a w 2021 roku 1.584.234 zł, natomiast w 2022 roku – 1.602.035 zł.

Dane szczegółowe w tym zakresie za 2022 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2022 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń
Zasiłek rodzinny	92	1991	223.780
Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia	5	5	5.000
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4	33	10.797
Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka	3	35	7.715
Dodatki do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	20	204	20.894

Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	69	256	11.360
Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	43	358	22.680
Dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	34	473	42.731
Zasiłek pielęgnacyjny	143	1.906	351.172
Świadczenie pielęgnacyjne	34	359	760.129
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26	29	29.000
Świadczenie rodzicielskie	19	133	116.777
Ogółem	492	5782	1.602.035

Zródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Ponadto od sierpnia 2019 roku funkcjonują 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie pracy podwórkowej przez Chorągiew Zachodniopomorskiej ZHP Bałtycki Hufiec Morski, ul. Słowińców 1, 78-100 Kołobrzeg pod nazwą:

1. Tupot Stu Stóp
2. Globina
3. Globina 2

oraz od września 2022 roku placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy opiekuńczej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Koszalinie.

Na terenie gminy Dygowo praca z rodzinami w pieczy zastępczej prowadzona jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące określonej działalności PCPR w latach 2019 – 2021.

Tabela 19. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	4
liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	4	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	1	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	13	13	14
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	1	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	3	0	1

Źródło: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

W roku 2019 umieszczono 4 dzieci w rodzinach zastępczych, w 2020 – żadnego, a w 2021 umieszczono jedno dziecko. W analizowanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało odpowiednio: 13, 13 i 14 dzieci, a w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przebywało odpowiednio 3, 1 i 1 dziecko.

3.8. Analiza SWOT

Według definicji Analiza **SWOT** to:

STRENGTHS – „**MOCNE STRONY**” – to obszary, gdzie obecne działania i stosowane metody oceniamy jako skuteczne wobec aktualnych i przyszłych potrzeb.

WEAKNESSES – „**SŁABE STRONY**” – to obszary występowania słabości w odniesieniu do obecnych i przyszłych potrzeb oraz przeszkód w wykorzystywaniu szans.

OPPORTUNITIES – „**SZANSE**” – obszary, które mogą wspierać nasze przewidywane działania i mają korzystny wpływ na rodzinę.

THREATS – „**ZAGORŻENIA**” – to obszary, które będą miały niekorzystny wpływ na rodzinę, na przewidywane działania. To zjawiska negatywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju rodziny, występowanie których jest

uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Analiza **SWOT** w zakresie wspierania rodziny została przygotowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dygowie.

Mocne strony

- Możliwość zapewnienie rodzinom potrzebującym wsparcia ze strony pracownika socjalnego, asystenta rodziny lub rodziny wspierającej.
- Bardzo dobra dostępność do podstawowej opieki medycznej.
- Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców.
- Zapewnienie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Prowadzenie działań wspierających rodziców dzieci niepełnosprawnych.
- Zapewnienie dostępu do szkół i przedszkola na poziomie zgodnym z potrzebami Gminy.
- Bezpłatny dostęp do specjalistów takich jak: terapeuta uzależnień, psycholog, specjalista ds. przemocy w rodzinie – pedagog.
- Działalność Placówek Wsparcia Dziennego.

Słabe strony

- Brak miejsc opieki dla dzieci do 3 lat.
- Brak lokali chronionych, mieszkań komunalnych i socjalnych.
- Brak prawidłowych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
- Brak chęci poprawy sytuacji swojej i dzieci w rodzinach przeżywających trudności.
- Niewielka aktywność społeczna mieszkańców, słabe zainteresowanie rozwojem wolontariatu.

- Niskie kompetencje rodzicielskie oraz bezradność w rodzinach przeżywających trudności.
- Utrudniony i długoterminowy dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej dla dzieci (np. psychiatra).
- Brak dostatecznie rozwiniętej sieci transportu publicznego z niektórych miejscowości gminnych.

Szanse

- Dobra lokalizacja gminy w bliskości miasta sanatoryjno-wypoczynkowego Kołobrzegu.
- Wzrost ofert pracy.
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny.
- Możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się rodzinami.
- Podnoszenie jakości działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
- Wzrost aktywności organizacji pozarządowych.
- Promowanie i rozwój wolontariatu.
- Wzmacnianie funkcji rodziny.
- Wykorzystanie dostępnych form w zakresie wsparcia rodzin, np. Karta Dużej Rodziny, dodatki dla gospodarstw domowych, dodatki osłonowe, itp.
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Zagrożenia

- Niekorzystne tendencje demograficzne – starzenie się społeczeństwa, emigracja zarobkowa.

- Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków.
- Nadmierna izolacja spowodowana pandemią.
- Niepożądane formy zatrudnienia (szara strefa).
- Zrzucenie odpowiedzialności za opiekę nad dziećmi na instytucje.
- Pogłębienie kryzysu funkcji rodziny i osłabienie jej roli w społeczeństwie.
- Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, przemoc w rodzinie, ubóstwo.
- Migracja osób młodych i pozostawianie starszych osób bez opieki.
- Delegowanie kolejnych zadań z zakresu polityki społecznej bez właściwego zabezpieczenia finansowo – kadrowego.
- Stereotypowanie osób korzystających z pomocy społecznej.

IV. Realizacja Programu

4.1. Adresaci działań

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 dla Gminy Dygowo są rodziny zamieszkałe na terenie naszej gminy. Szczególną opieką otaczane są rodziny, w których występuje kryzys oraz trudności opiekuńczo – wychowawcze, przez co narażone są na wykluczenie społeczne.

4.2. Realizatorzy Programu

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie. Jednakże założenia gminnego

Programu Wspierania Rodziny powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny oraz mające kontakt z rodzinami i dziećmi.

Przy realizacji Programu współpracować powinni:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki

Komisariat Policji w Dygowie

Szkoły

Ośrodki Zdrowia

Kościóły i związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne

Kuratorzy Sądowi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie

4.3. Źródła finansowania

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dygowo na lata 2023-2025 mogą być:

- budżet Państwa,
- budżet gminy Dygowo,
- środki celowe funduszy krajowych,
- fundusze Unii Europejskiej,
- inne źródła.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach budżetowych lub zaplanowane w wieloletniej prognozie finansowej.

V. Cele i kierunki działań w zakresie wspierania rodziny

5.1. Cel główny

Celem głównym niniejszego Programu jest

***Rozwijanie zintegrowanego systemu działań
instytucji, organizacji i osób
działających na rzecz rodzin wymagających wsparcia
w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo -
wychowawczych***

5.2. Cele szczegółowe

Cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe oraz zadania.

Cel szczegółowy 1:

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Działania:

- Udzielenie pomocy finansowej lub rzeczowej rodzinom wymagającym takiego wsparcia.
- Rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.

- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach pomocy.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez monitoring sytuacji dziecka w rodzinie przeżywającej trudności.
- Udzielanie pomocy w formie stypendiów i innych świadczeń dla dzieci uczących się.

Cel szczegółowy 2:

Rozwijanie lokalnego zintegrowanego systemu wsparcia rodzin i dzieci.

Działania:

- Współpraca z podmiotami realizującymi działania z zakresu pieczy zastępczej.
- Organizacja czasu wolnego i zajęć dla dzieci, w szczególności prowadzenie świetlic, zajęć pozalekcyjnych.
- Organizacja szkoleń, warsztatów dla pracowników instytucji pracujących na rzecz rodziny.

Cel szczegółowy 3:

Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną.

Działania:

- Tworzenie lokalnych inicjatyw na rzecz rodziny.
- Realizacja projektów na rzecz rodziny i jej integracji ze środowiskiem przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsparcia dzieci i rodzin.

VI. Ocena realizacji Programu

6.1 Monitoring i ewaluacja

Monitoring Programu opierać się będzie na zebraniu informacji i danych z zakresu jej realizacji. Przedmiotem ewaluacji natomiast będzie ocena skuteczności podejmowanych działań.

Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów operacyjnych zostaną wykorzystane poniżej przedstawione wskaźniki monitoringowe:

Wskaźniki do celu szczegółowego 1:

- Liczba rodzin objętych pomocą i udzielonych świadczeń.
- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
- Liczba rodzin korzystających z poradnictwa.
- Liczba rodzin objętych pracą socjalną lub monitoringiem oraz liczba wniosków do sądu.
- Liczba uczniów objętych pomocą.

Wskaźniki do celu szczegółowego 2:

- Liczba spotkań, liczba przekazanych informacji.
- Liczba zajęć dla dzieci i ilość dzieci w nich uczestniczących.
- Liczba szkoleń, warsztatów.

Wskaźniki do celu szczegółowego 3:

- Liczba inicjatyw lokalnych.

- Ilość realizowanych projektów i ilość rodzin w nich uczestniczących.

6.2 Przewidywane efekty

- Poprawa sytuacji bytowej rodzin oraz warunki rozwoju dzieci.
- Ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- Otwarcie się na możliwość korzystania ze wsparcia specjalistycznego.
- Utrwalenie współpracy instytucji i organizacji w działaniach na rzecz rodzin z dziećmi.
- Wzrost świadomości lokalnej społeczności na temat wartości rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie będzie corocznie przedkładał Radzie Gminy w Dygowie sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań, zgodnie z treścią art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.).

VII. Zakończenie.

Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co poprawi funkcjonowanie rodziny z pełnym wykorzystaniem własnych zasobów, przy okazjonalnym wsparciu instytucji, a będzie największym zyskiem dla społeczności lokalnych. Efektywna polityka społeczna powinna przede wszystkim pełnić funkcję prewencyjną i stwarzać optymalne warunki dla funkcjonowania społeczności lokalnej.